

Mördaren släpptes

I måndags hörde polisen Matti Juhani Saari efter att han lagt ut en video på nätet där han sköt skarpt. Saari fick ändå behålla sitt vapen. I går sköt han ihjäl tio personer och tog sedan sitt liv.

Matti Juhani Saari fick så sent som i augusti en tillfällig licens för den 22 kalibers pistol han använde för massakern i skolan i Kauhajoki. 22-åringen utfrågades då i vanlig ordning av den lokala polisen.

I fredags fick polisen information om att samma yngling lagt ut flera videospelningar med obehagliga likheter till Jokelamördaren **Pekka Eric Auvinsens**. Videobanden innehöll bland annat skottlossning på en skjutbana.

Polisen tyckte att videon verkade märklig och lyckades identifiera mannen. Man fick inte tag på honom på fredagen men i måndags kallades han till förhör. Ingenting framkom under samtalet som skulle ha fått polisen att anse det befogat att dra in Saaris temporära vapenlicens, säger inrikesminister **Anne Holmlund**.

Samma polisman som intervjuade Saari när han ansökte om licens hörde honom också i måndags.

Det kan vi bekräfta. Men vi har ännu inte utrett vad måndagens samtal handlade om och vad som gjorde att de ansåg att det inte fanns skäl att häva hans vapenlicens, säger **Urpo Lintala** vid Seinäjokipolisen.

Det är den frågan Centralkriminalen kommer att utreda extra noggrant. Ckp tog över utredningen av massakern genast i går.

– Vi måste veta exakt vad

som då hände och se om polisen kunde ha misstänkt vad som förestod och ageerat annorlunda, säger **Anne Holmlund**.

Vapnet var Matti Juhani Saaris första.

Anne Holmlund lovar att myndigheterna inte bara kommer att se över vapenlagarna utan också se över rutinerna då vapenlicens beviljas.

– Polisen bör kanske utbildas för att kunna se hotbilder bättre, säger hon.

Nätet ska övervakas

Både Matti Juhani Saari i Kauhajoki och Pekka Eric Auvinen i Jokela lade på förhand ut våldsvideor på internet. Även om polisen fick upp ögonen för Saaris skottvideo anser överkommisarie **Tero Haapala** på centralkriminalen att en effektivare övervakning av nätet behövs.

– Vi utför en viss kontroll av nätet, men våra resurser att hitta alla hot innan de verkställs är begränsade. Men vi utvecklar hela tiden sökapparater som slår larm så snart någonting som kan upplevas som hot dyker upp.

Efter det som hänt verkar det uppenbart att vi måste satsa mera på att utveckla den här tekniken.

En skärpning av vapenlagstiftningen av politiker nas sak att besluta om, säger **Haapala**.

Men man ska vara medveten om att den som verkligen vill komma över ett skjutvapen i dag nog lyckas med det, åtminstone med den vapenlagstiftning som nu gäller.

STAFFAN BRUUN

09-1253 325, staffan.bruun@hbl.fi

JEANETTE BJÖRKQVIST

09-1253 257, jeanette.bjorkqvist@hbl.fi

NIKLAS TALLQVIST

UTREDER MISSTAG. Urpo Lintala från Seinäjokipolisen berättade att polisen hade förhört Saari dagen innan massakern. Centralkriminalpolisen tar nu över utredningen.

TRAGEDIVAKTER. Polisen höll yrkesskolan i Kauhajoki under hård uppsikt och höll ett stort område avspärrat.

Saari sköt ner kamraterna

Matti Juhani Saari sköt vilt omkring sig i den sal där hans kurskamrater höll på att skriva ett prov. Avskedsbrev och förklaringar till dådet hittades på lappar i hans studiebostad.

Jag hörde några dämpade skott där jag befann mig i närheten av övervakningsrummet, säger vaktmästaren **Jukka Forsberg** vid Kauhajoki yrkesinstitut.

Några kvinnliga elever kom emot mig. De snubblade och verkade skadade och ropade att en främman-

de man skjuter omkring sig i byggnaden. Så kom han emot mig och avlossade sex-sju skott, men till all lycka missade han.

Jag är oskadd, men ganska skrädd, uppgav **Forsberg** strax efter att skottintertezot var över.

Sorgen vilar över yrkesskolan, som ligger lysande vit alldeles i centrum av den lilla orten Kauhajoki. På kvällen samlas unga och gamla utanför, med ljus och utan ljus. Många gråter öppet efter ett blodsdåd som skakat hela regionen.

Ofattbart att sådant här

händer i vår närhet, säger en kvinna som kramar om sin dotter.

De har samlats bakom den avspärrning bakom vilken polisen jobbade hela dagen i går.

Eller inte hela dagen. De brandhårdar som **Matti Juhani Saari** uppenbarligen tände innan eller medan han sköt sina vettskrämda skolkamrater fördröjde polisens tekniska undersökningar, som kom igång först vid 17-tiden i går – fem timmar efter att själva massakern egentligen var över. Då syntes polisens speci-

"Några kvinnliga elever kom emot mig. De snubblade och verkade skadade ..."

Jukka Forsberg, vaktmästare

efter polisförhör

LEHTIKUVA/ANTTI AIMO-KOIVISTO

under pågående tentamen

altrupp, också känd som björnligan, vika ut liksäckar från bilarna samtidigt som militär vaktade det avspärrade området.

Att det rörde sig om elva döda klarnade i går kväll, men av vilket kön och i vilken ålder stod inte klart.

En del av kropparna skadades mycket svårt på grund av elden som spred sig i byggnaden och det tar tid att utreda vem det handlar om, sade **Jari Neulaniemi**, utredningsledare vid centralkriminalpolisen.

Vad det var som fick 22-åringen att, i en handling

som till förvillande många delar påminde om Jokela-tragedin, kallblodigt döda tio personer vill polisen inte ännu uttala sig om. Men man kan bekräfta att Saari lämnat efter sig material som sannolikt får motivet att klarna.

Orsaker kan sökas i den Youtube-video som polisen tipsades om, säger Neulaniemi.

Polisen kunde i går bekräfta att någon hjälpt Saari att filma videon och de har namn på en misstänkt. Saari bodde bara ett stenkast från skolan, i en röd

tegelbyggnad tillsammans med andra studerande vid skolan.

Exakta tidpunkter för händelseförloppet klarnar också småningom men i går kunde polisen bekräfta att skottlossningen börjat strax före klockan elva på förmiddagen. Institutets rektor **Tapio Vormala** hörde inte skottlossningen, bara elevernas skrik.

Brandlarmet från de eldsvådor Saari anlade mottogs exakt 10.47.

Ögonvittnen hade sett skytten röra sig utanför skolan klädd i svart munk-

jacka och bärande på en stor väska. Saari hade sannolikt kommit in i skolan och gått mot den sal i den gamla delen av yrkesskolan där minst 20 elever var i färd med en tentamen. I hela skolan fanns uppskattningsvis 200 personer.

Många lyckades flyvia fönster och andra vägar, men tio hann aldrig så långt.

12.15 var allt över. Nio lik fanns i klassrummet, ett utanför, säger **Urpo Lintala**, äldre konstapel vid polisen i Seinäjoki.

Hur många skott Saari avfyrat vet man inte, men

i hans bostad fanns ett lager med 200 patroner till den 22 kalibers pistol han använde för massakern och som han också sköt sig själv i tinningen med.

Han levde när polisen 12.30 fann honom och han fördes i ilfart med ambulans till universitetssjukhuset i Tammerfors. Enligt överläkare **Matti Lehto** var hans chanser att överleva mycket dåliga.

Om han överlever kommer han att förbli mycket svårt handikappad.

Saari avled några timmar senare.

De nio dödsoffren skulle antagligen bäras ut ur skolan först under natten, men de döda uppges vara så skadade att identifieringen kan ta flera dagar. Endast polisens tekniska utredare hade tillträde. De anhöriga tilläts inte komma in i skolan.

Under kvällen beslagstog polisen Saaris dator. I studentbostaden hittades också avskedsbrev. Polisen hann aldrig förhöra Saari som hela tiden var medvetlös.

JEANETTE BJÖRKQVIST
09-1253257, jeanette.bjorkqvist@hbl.fi

STEFAN LUNDBERG
09-1253 253, stefan.lundberg@hbl.fi

Kauhajokibor frågar sig

Aldrig trodde invånarna i den lilla staden Kauhajoki att de löpsedlar som skriker ut frågan "Varför igen?" skulle handla om just dem. I en sorgblandad chock funderar man nu över hur detta kunde ske.

Kontaktytan är direkt. Kände ungdomarna inte något av offren så kände de någon som gick i skolan.

– Min kompis dog. Vi fick veta det i morse.

Det säger en av de abiturientflickor som sorgset betraktar löpsedlarna utanför kiosken alldeles intill den avspärrade skolan, där blodbadet ägde rum. För dem handlar det nu om att försöka gå vidare.

– Det är viktigt att få tag i vardagen nu, så vi kommer att gå till gymnasiet som vi brukar gå vanliga dagar.

Utanför yrkesinstitutets avspärrningar har ljushavet vuxit under natten. Under gårdagen kom människor från Kauhajoki men också från grannkommunerna för att på olika sätt hedra offren. Det massiva medieuppslaget som likaså vuxit till sig under natten skrämer många och bland ungdomarna finns det ett tydligt Jokelatratrauma där man om inte skriker åt medierna så åtminstone ignorerar de kameror som tränger sig på deras sorg.

Sirpa Myllyvirita och sjuttonåriga dottern **Mira Hautaluoma** har precis lagt ner sina ljus. Chocken är fortfarande påtaglig.

– Jag hörde nyheterna om att det varit skottlossning på en skola i Kauhajoki och slängde mig i bilen medan jag försökte nå Mira. Paniken och rädslan kan inte beskrivas, säger Sirpa.

Dottern, som går i yrkes-skolan en bit från institutet, var oskadd – på ytan. Inuti är såren djupare. Hon, så som de flesta, kände ungdomar på yrkesinstitutet och även om hennes kamrater klarade sig levande så är bara insikten om att de varit utsatta för en skolmördare nog för att skaka om vardagens grunder.

Nu grubblar många inte bara över det som skett utan också hur det kunde ske.

– Hur är det möjligt att han var på polisförhör dagen innan och att inga åtgärder vidtogs? Det är chockerande.

En bit längre bort är det äldre paret **Jenny-Kaarina** och **Erkki Hautala** ute på promenad i den ofattbart varma vackra höstsol sedan början av veckan. De ser med ett långt perspektiv konkreta orsaker till att ungdomen mår så dåligt att någon som en **Matti Saari**

"Videospel som folk låter barnen spela ensamma är boven. De skjuter och mördar på skärmen och tappar kontakten till verkligheten. Föräldrarna är frånvarande och barnens verklighet förvrängs."

eller **Pekka-Eric Auvinen** med en kallblodig analytisk systematik beslutar mörda sina kamrater.

– Videospel som folk låter barnen spela ensamma är boven. De skjuter och mördar på skärmen och tappar kontakten till verkligheten. Föräldrarna är frånvarande och barnens verklighet förvrängs. De förstår inte att det inte är ett spel att gå in i en skola och skjuta ihjäl sina kamrater.

Så har de till exempel en bekant treåring som knappt kan tala men ändå upprepar "Jag ska döda, jag ska döda" när det blir ilsket.

– Det är skrämmande.

Matti Saari, med en yrkesarmékarriär i bakfickan, tror inte det är sista gången Finland är scen för ett dåd som detta.

– Det krävs ett långvarigt arbete för att normalisera barnens och ungdomarnas verklighet och det kräver åtminstone förbud av videospel och annat våld som trugas ut överallt och dessutom en verklig insats av familj och vänner. Vi kan inte lämna våra unga ensamma längre.

JEANETTE BJÖRKQVIST, TEXT

09-1253257, jeanette.bjorkqvist@hbl.fi

NIKLAS TALLQVIST, FOTO

niklas.tallqvist@hbl.fi

SÖKER ORSAK. Mira Hautaluoma och Sirpa Myllyviita känner flera elever som går på yrkesskolan. De klarade sig undan skotten,

INTE ÖVERRASKADE. Jenny-Kaarina och Erkki Hautala är djupt sorgsna över att också Kauhajoki tvingats beskåda ett dåd som detta, men ser orsakerna i en bortglömd generation barn och unga som inte har det vuxna stöd de behöver.

YRKESSKOLAN I KAUAJOKI

Yrkesinstitutet i Kauhajoki erbjuder utbildning för turism- och restaurangbranschen. I skolbyggnaden verkar både en yrkeshögskola som utbildar restonomer och Seinäjokis utbildningscentral Sedu, som erbjuder andra stadens yrkesutbildning för elever som gått ut grundskolan eller gymnasiet. Man kan också utbilda sig till närvärdare vid enheten.

Eleverna är främst unga vuxna i åldern 18-25.

Båda läroinrättningarnas verksamhet avbröts på tisdagen och återupptas först efter att polisens undersökningar på platsen avslutats.

FNB

hur det kunde ske

Åtgärder behövs mycket tidigare

Ungdomsarbetsare med erfarenhet från Jokela säger att systemet i dag inte klarar av att fånga upp de unga som dragit sig undan verkligheten. Nu behövs ett nationellt tallo för att undvika att detta upprepas.

I ungdomslokaler bakom yrkesinstitutet bevakar armén både dörrar och närliggande område. Det är för att skydda de unga som söker det vuxna stöd där erbjuds.

– På ungdomarnas villkor och med den erfarenhet vi tyvärr har från Jokela, säger **Sami Paananen**, ungdomsledare i Tusby och inbjuden till Kauhajoki för att hjälpa de lokala krishjälpare som nu ska bistå offren.

Efter chockartade händelser som denna tenderar ungdomarna söka sig till grupper. I Kauhajoki erbjuder ungdomslokalen plats åt dem.

– Det är det viktigaste. Vi finns här om de behöver det, 24 timmar per dygn så länge det behövs.

Längsiktigt arbete krävs

Hannu Kareinen från ungdomsnätverket Alliansi bistår Paananen med att bygga upp den organisation som ska sköta ungdomsarbetet.

– Det gäller också Jokela där traumat exploderat på nytt sedan det här inträffade.

Bland erfarna ungdomsarbetsare talar man förstås för snabba insatser för den nedsjunkna mentalvården på barn- och ungdomssidan. Men Kareinen poängterar att det bara är akut hjälp. Vill Finland undvika att stå scen för ännu fler död av detta slag krävs långsiktigt arbete på landsnivå.

– Ett nationellt tallo för att skapa ett nytt socialt system där vi på riktigt bryr oss om barn och unga, på alla plan: familjen, skolan, samhället ... Det krävs tidigare åtgärder än krishjälp när en person fyllt 20 år, för då kan den redan ha isolerat sig och skapat sig en parallellverklighet som är helt förvrängd.

Samtidigt betonar de att de normer vi har för att se unga som faller utanför inte fungerar för personer så som en Pekka-Eric Auvinen eller Matti Saari.

– Till synes helt vanliga ungdomar som klarar sig i skolan, kommer från vanliga familjer men som i sin privatsfär har nätverk som inte ger sig till känna innan det är för sent. Det här måste vi fundera på.

JEANETTE BJÖRKQVIST

09-1253 257, jeanette.bjorkqvist@hbl.fi

men chocken och frågorna "hur och varför" söker nu deras svar.

DET HÄR ÄR KAUAJOKI

- **Ligger** i södra delen av Sydösterbotten.
- **Kommunen grundades** 1868 och blev stad år 2001.
- **Skattesats** 19,5.
- **Invånarantal vid** årsskiftet 2006–2007 var 14 457.
- **Sammanlagd areal** 1315,46 kvadratkilometer.
- **Arbetslösheten var** 11,2 procent år 2006.
- **Avståndet till Helsingfors** är 360 km, till Vasa 100 och till Seinäjoki 58 km.

■ **I kommunalvalet** för fyra år sedan fick centern 50 procent av rösterna. Samlingspartiet var tvåa på 26 procent.

Källa: www.kauhajoki.fi

"Till synes helt vanliga ungdomar som klarar sig i skolan, kommer från vanliga familjer men som i sin privatsfär har nätverk som inte ger sig till känna innan det är för sent. Det här måste vi fundera på."

OROLIGA. Erkki Häggman, utbildningsinspektör i Västra Finlands län, Alliansis Hannu Kareinen och Tusbyungdomsledaren Sami Paananen hade inte trott de skulle beskåda ett död som detta igen.

MIKA PUTRO

TRAGEDI. Trots polisförhör var det svårt att förutse måndagens skottdrama i Kauhajoki, säger krisarbetare.

Matti Saari lyckades lura erfaren polisman

Den polis som hörde Matti Saari dagen före skolmassakern hade närmare 30 års erfarenhet i branschen. Krisarbetare som träffat polisen säger att han inte kunde ha gjort annorlunda. Nu ska åklagare utreda hans agerande.

Den poliskommissarie som träffade **Matti Saari** i måndags och lät honom behålla vapenlicensen har fått specialkrishjälp efter skolmassakern.

I tisdags kväll var fyra krisarbetare hemma hos honom och samtalade i flera timmar. Samtalen handlade om både den tragedi som ägt rum, de samtal han fört med Saari och om hur han mår.

Polismannen är den som blivit villebråd då både allmänheten och medierna jagar den potentiellt skyldiga till att Saari släpptes utan att hans vapen beslagtogs.

Bedömningen av dem som talat med polismannen är

ändå att han handlat som han skulle.

Sedan tipsen om Saaris Youtubevideo blev kända i fredags tog polisen tag i saken och besökte Saaris hem. Han var inte hemma då. Försöken att nå honom pågick under helgen – utan resultat. Då polisen slutligen fick tag på Saari kallades han till polisstationen för förhör.

Där utfrågades han om videorna, den musik han lagt ut och det gravljus han påstås ha lagt ut nära skolan. Han tillfrågades också om hur han mädde.

– Han betedde sig förnuftigt, svarade på frågorna och förklarade allting på

ett sätt som inte tydde på något alarmerande, säger en av dem som träffat honom till Hbl.

Bland annat hade Saari kunnat ge sakliga förklaringar till videorna och till heavymusiken och lyckats försäkra förhållsledaren om att han är balanserad nog att inneha sitt vapen.

Efter samtalen ansåg polisen ändå att man ska följa upp situationen genom att träffa Saari regelbundet på nytt och föra samtal med honom i konstruktiv och uppfostrande anda.

– De regler och lagar som finns tillåter inte att polisen kunde ha ingripit på ett annat sätt än så.

FÖRHÖRD. Matti Saari betedde sig enligt polisen inte onormalt.

Seinäjäkopolisens biträdande chef **Vesa Nyrkkinen** säger att skäl till att ingripa hårdare hade kunnat vara avvikande beteende, hälsa eller andra personliga egenskaper.

– Under samtalen pejlades hans kapacitet att inne-

ha vapen och polisen kom fram till att han hade det. Några tecken på avvikelser kom inte fram under samtalen.

Polisen är fortfarande officiellt ytterst förtegen om lokalpolisens roll och eventuella misslyckande i frågan, och hänvisar till att detaljutredningen kring vad som hänt efter att tipsen om Saaris videor kom utreds separat.

Åklagare utreder

Riksåklagaren beslöt i går att lagligheten i kommissariens agerande utreds. Åklagaren i Björneborg, **Timo Luosma**, fick uppdraget att i brådskande ordning utreda om det finns fog att starta en förundersökning om misstänkt tjänstebrott.

– Det stämmer att en sådan order landade på mitt bord för några minuter sedan. Jag har bara följt händelserna i Kauhajoki via medierna, men nu måste

jag sätta mig bättre in i vad som hänt.

Timo Luosma ska nu studera det material som kommissarien hade till sitt förfogande i måndags och utreda vad som sades i samtalet mellan honom och Matti Saari. Utgående från vad han får fram bestämmer han om det finns orsak att misstänka kommissarien för att ha felat då han inte drog in Saaris vapenlicens eller ingrep i skeendet på något annat sätt.

– Anser jag att tröskeln överskrids för att misstänka att kommissarien agerade fel så beslutar jag att förundersökning ska inledas. Min strävan är att få arbetet gjort i mycket brådskande ordning. Jag hoppas alla förhör kan utföras redan nästa vecka, säger Timo Luosma till Hbl.

JEANETTE BJÖRKQVIST
09-1253 257, jeanette.bjorkqvist@hbl.fi

STAFFAN BRUUN
09-1253 325, staffan.bruun@hbl.fi

Saari köpte sin pistol i Jokela

Likheterna mellan Kauhajoki- och Jokela-massakern blir allt mer kusliga. Matti Saari och Pekka-Eric Auvinen köpte vapen i samma affär. De har troligen också haft kontakt.

I de handskrivna papper och material polisen hittat i **Matti Saaris** studentbostad finns dokumentation på att han planerat massakern ända sedan 2002. Efter det har han ägnat sin tid åt att förverkliga ett död som enligt hans egen utsago syftar till att "mörda så många som möjligt". Motivet är ett djupt hat mot mänskligheten.

Matti Saari har sannolikt också varit i kontakt med Jokelamördaren **Pekka-Eric Auvinen**, uppger utredningsledaren **Jari Neulaniemi**. Kontakten har skett antingen via nätet eller på något annat elektorniskt sätt.

Auvinen sköt för knappt ett år sedan ihjäl åtta personer i en skola i Jokela innan han tog sitt eget liv. I tisdags sköt Saari ihjäl tio personer och sköt sedan sig själv.

Saaris groteska kopierande sträcker sig så långt som till att han inhandlade sitt vapen (en 22-kalibrig handpistol, likadan som Auvinens) i samma affär i Jokela där Auvinen köpte sitt.

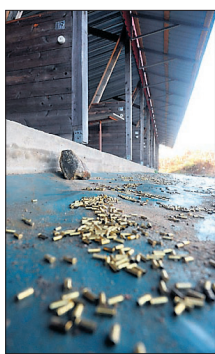
Också i övrigt har han närmast direkt plagierat Auvinens död med allt från musik, till inskaffande av inspiration, till världsåskådning och till hur han lade ut sina hatiska videor på Youtube och gav sig på sina oskyldiga skolkamrater.

Kaj Engström, präst i Drumsö församling och med lång erfarenhet av kriser, bedömer att det handlar om en ung människa som tappat sin identitet.

– Du slutar vara en egen person och konstruerar en identitet där du plockar ihop bitar från andra personer.

Så sökte också Pekka-Eric Auvinen sina modeller i skolmördare från USA och Saari i samma personer, samt Jokelamördaren. Ur psykologisk synvinkel bedömer Engström att det är svårt att fånga upp de här utanförstående personligheterna.

– De har tappat sin personlighet och smälter in i

LEHTIKUVA/VESA MOILANEN
ÖVNINGSPLATS. Matti Saari tros ha övat sitt pistolskytte vid skjutbanan i Kauhajoki.

"Det handlar om en ung människa som tappat sin identitet."

massan. Ja, de är nästan osynliga.
I går uttalade sig också rektorn för Pyhäjärvis gymnasium **Veikko Kumpulmäki**. Hans beskrivning av Matti Saari är föga smickrande. En lat skolelev som inte hängde med i undervisningen, säger han.

Matti Saari var elev vid skolan i två månader innan han avbröt sina studier 2003.
– De dåliga betygen ledde nog till att han sedan hoppade av, säger Veikko Kumpulmäki.

Han kommer inte ihåg något exceptionellt om Saari.
– Jag har ingen riktig minnesbild av honom. Om han hade ställt till med problem skulle jag nog komma ihåg det, säger han.

Men vid Nivalas yrkesskola var prestationerna bättre. Där studerade Matti Saari catering mellan 2003 och

2006. Under den tiden var han även utbyteselev i Ungern och det uppstod aldrig några problem med honom.

– Jag minns endast ett bråk mellan tre män som löstes genom att deltagarna tog varandra i hand. Vad det handlade om kommer jag inte ihåg, säger **Markku Nurmesniemi**, rektor vid Nivalas yrkesskola.

Nurmesniemi säger att ingen kunde tro att Saari skulle vara kapabel till att genomföra en massaker.

– Det tog länge innan jag kunde tro att det var sant, säger Nurmesniemi.

Nurmesniemi säger att det under åren i Nivala inte fanns några tecken på att Saari redan då skulle ha planerat massmord och hatat mänskligheten.

– Vi skulle ha lagt märke till om han hade haft några problem, försäkrar Nurmesniemi.

Mobbades

Enligt Iltalehti blev Saari mobbad i gymnasiet och upplevdes som en märklig och obehaglig person. Tidsningen skriver att mobbningen fortsatte i armén.

Saari, som var född och uppvuxen i Pyhäjärvi, flyttade till Kauhajoki 2007. Hans familj bor kvar i Pyhäjärvi och har fått kris-hjälp, uppger polisen.

Kommissarie **Jonny Paananen** vid polisen i Haapajärvi bekräftar att Saari firade lördagskvällen i Pyhäjärvi.

– Visst, han har tillbringat tid här, men något mer vet vi inte om det.

Paananen säger att Saari inte var bekant för polisen sedan tidigare. Det var däremot hans kompisar som för några år sedan hotade lärare i Pyhäjärvi på webben. Enligt Paananen gjordes ärendet upp i godo.

Polisen har hört samma personer också om skolmassakern i Kauhajoki, men de har inget med tragedin att göra.

JEANETTE BJÖRKQVIST
09-1253 257, jeanette.bjorkqvist@hbl.fi
FNB-MINNA AKIMO

KOMMERSEN LÖPER. Jokelatragedin har varken ökat eller minskat försäljningen i Sami och Ville

"Hellre psykvård

Sami Raunio vill inte säga om mordvapnet kommer från hans affär i Jokela. Däremot kommenterar han gärna dådet.
– Förskräckt. Men nu hjälper det inte med mer förbud, menar han.

Vi stiger in över tröskeln till Terä-asekeskus i centrala Jokela och antrar en annan värld. Här finns meterlånga svärd, kopior på de som Conan Barbaren använder. Här finns hundratals knivar, allt ifrån stillet-modeller till Rambokopior, men också armborst.

Bakom disken finns de rikt-

tigt farliga sakerna, skjutvapnen. Medan jaktgevären är inlåsta, står en ställning med de lättare versionerna framme.

Bakom disken står också ägarna, bröderna **Sami** och **Ville Raunio**. De kunde ha gjort sig kända redan i november i fjol. Jokelamördaren hade nämligen köpt sin pistol där, men då var journalister inte välkomna.

Nu är läget ett annat. Efter lite småprat går vi rakt på sak.

■ Har Matti Saari köpt sin Walther P22 av er?

– Det vill jag inte kommentera,

säger Sami Raunio, den pratsamme av de två bröderna.

■ Hur vill du kommentera det senaste dådet?

– På det privata planet är det förskräckligt. Som yrkesmänniska påverkar det mig inte alls.

Sami Raunio har en enkel syn vad gäller vapen. Han tycker att så många som möjligt i Finland ska äga ett. Enligt honom var Finland tidigare tvåa på listan över världens vapentätaste länder. Nu har Yemen gått förbi och Finland är trea.

– Jag skäms över att vi

PÅ VAKT. Den tekniska undersökningen av skolan i Kauhajoki ska vara klar senast på söndag.

LEHTIKUVA/VEISA MOILANEN

KAJANA Europol tipsade finska polisen om bombplaner på nätet

Två gripna efter skolhot

Polisen i Kajana grep två unga män tidigt i går morse. Enligt Europol planerade de att skjuta elever och bomba skolor samma dag. Polisen ser allvarligt på situationen.

Den ena mannen, född 1990, greps 07.40 i sitt hem. Den andre, född 1985, plockades upp på Kajanas yrkeshögskola en halvtimme senare.

– Vi ser mycket allvarligt på de här hoten, säger överkommissarien **Arto Lumikari** till Kainuun Sanomat.

Hoten var inte riktade mot någon speciell skola, och de verkar inte vara koordinerade. Ingen av de två männen hade vapenlicens, och under husrannsakan hittades inga vapen.

Tipsen kom från utlandet, via Interpol som hade sniffat upp hoten på internet. Ytterligare fem orter drabbades av hot, och i Keuru tvingades man utrymma en hel skola.

Centralkriminalpolisen tog i går emot tiotals tips om suspekt material på nätet. En del av dem ses som hotfulla och går vidare till lokalpoliser, vars uppgift det är att utreda hur allvarligt hoten ska tas.

– Vi kan omedelbart ingripa om det handlar om material som är olagligt eller där man syftar på något direkt hot, säger kriminal-

överkonstapel **Jukka Mäkinen**.

Han är förtegen om vad de videor som nu ska granskas handlar om, men medger att det handlar om liknande videor som dem **Matti Saari** lagt ut.

Svår gränsdragnin

Problemet är att dra gränsen för vad som är verkliga hot. Saaris första videor innehöll exempelvis material där han bara sköt med en pistol. Mäkinen jämför med att ett jaktillskott också kan lägga ut en film där någon skjuter mot ett mål. Var går gränsen för vad som kan vara förspelt till en potentiell skolmassaker och vad som "bara" är film?

– En del av det material vi fått tips om utreds i alla fall nu. Vi gör inte det utan det är lokalpolisens uppgift.

Förhör hela veckan

På undersökningsfronten har förhören med eleverna

från yrkesinstitutet i Kauhajoki fortsatt.

Under gårdagen hann polisen höra mer än 30 personer, men samtalen har inte gett några genombrott utan närmast bekräftat den händelseutveckling som redan är känd. Förhören fortsätter sannolikt ännu nästa vecka.

Däremot ska den tekniska undersökningen vara avslutad senast på söndag, eftersom planen är att eleverna ska kunna återvända åtminstone till de delar av skolan som inte brandskadats redan på måndag. Identifieringen av offren pågår också och det står nu klart att några av dem är så svårt brännskadade att det krävs DNA-prover av släktingar för att kunna klargöra att det handlar om de offer polisen antar.

I skuggan av det har hotelserna slagat mot en rad andra skolor i landet – ett fenomen Mäkinen kän-

ner igen från Jokela. I går grep polisen ungdomar som misstänks för illegala hot i Kajana, Siikajoki och Masku. Andra orter som råkat ut för hot är Kauhajoki, granne Seinäjoki och Keuru.

– De så kallade copycatsen kommer fram efter sådant här. Efter Jokela fortsatte det i veckor och jag tror inte de här tar slut i första taget, säger Mäkinen.

Medan polisen är förtegen om utredningens detaljer så ventilerar medierna en rad rykten kring gärningsmannens tilltag både före och efter massakern. Tidningen 7 Päivää rapporterar att Saari ska ha ringt en vän, "Rauno", strax efter att massakern var genomförd.

"Dödat tio"

"Jag har precis dödat tio människor och är omringad av polisen" ska Saari ha sagt i samtalet. Utrednings-

ledare **Jari Neulaniemi** är otillgänglig per telefon och har därför inte kunnat nås för en kommentar om det här ryktet.

Det han har bekräftat är att det är "sannolikt" att Jokelamördaren **Pekka-Eric Auvinen** och **Matti Saari** haft kontakt med varandra på något sätt – men hur, det utreder polisen.

Nelons nyheter har intervjuat en flicka som uppger att hon kände till att de två ynglingarna hade intensiva kontakter via internet och rentav planerade massakrerna tillsammans.

"Joo, vi gör det tillsammans och om jag inte lyckas så lyckas du säkert och kom ihåg att använda det och det" ska det stå i meddelandena som finns på hennes vännas dator.

JEANETTE BJÖRKQVIST

09-1253 257, jeanette.bjorkqvist@hbl.fi

MARCUS LILLKVIST

09-1253 344, marcus.lillkvist@hbl.fi